

institutzaturizam

hrvatski turizam u brojkama
croatian tourism in numbers

VOL 7. broj
VOL 7. issue

1 /2013

ISSN 1847-3369

Hrvatski turizam u brojkama je stalna tromjesečna publikacija Instituta za turizam koja u ovom broju donosi izbor ključnih pokazatelja o turističkom prometu u turističkim regijama Hrvatske (A), smještajnim kapacitetima (B), nautičkom turizmu (C), prosječnim dnevnim izdacima nautičara (D) te podatke o prihodima i rashodima od putovanja u platnoj bilanci Hrvatske u 2012. godini (E). Publikacija je, prije svega, namijenjena onima kojima turizam nije u fokusu, a žele poznavati osnovne činjenice. Jednako tako, publikacija može biti i polazište za daljnja istraživanja.

Izvori podataka:

Institut za turizam:

- BIST – Sustav poslovne inteligencije u turizmu, Institut za turizam, www.iztg.hr
- Stavovi i potrošnja nautičara u Hrvatskoj - TOMAS NAUTIKA Jahting 2012, Institut za turizam, Zagreb 2012., <http://www.iztg.hr/hr/institut/projekti/istrazivanja/>
- TOMAS TRENDovi : stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj 1987. - 2008.; Čorak S., Marušić Z. (urednice), Institut za turizam, Zagreb 2009.

Hrvatska narodna banka:

- Bilteni 183, srpanj 2012. i 192, svibanj 2013.; www.hnb.hr

Impresum:

Izdaje:

Institut za turizam, Vrhovec 5,
10000 Zagreb, Hrvatska,
www.iztg.hr

Za izdavača: Sanda Čorak

Urednica i autorica:

Blaženka Vrdoljak-Šalamon

Suradnica:

Izidora Marković

Recenzent: Neven Ivandić

Lektor: Danijela Unić (hrvatski),

Neda Telišman-Košuta (engleski)

Dizajn: Goran Curl

Grafički prijelom: Zoran Petrović

Zagreb, 2013.

croatian tourism in numbers

issue 1 /2013.

“Croatian tourism in numbers” is a quarterly publication issued by the Institute for Tourism. In this issue we are focused on a number of key indicators related to: tourist arrivals and overnights in tourist regions of Croatia (A), accommodations facilities (B), nautical tourism (C), average daily expenditure of nautical tourists (D) and credit and debit from travel in balance of payments of Croatia in 2012 (E). The publication is primarily conceived for those not focused on tourism, but who want to know the basic facts. Also, the publication can be a starting point for further research.

Sources:

Institute for Tourism:

- BIST – System of Business Intelligence in Tourism, Institute for Tourism; www.iztg.hr
- Stavovi i potrošnja turista – TOMAS NAUTIKA jahting 2012, Institut za turizam, 2012, <http://www.iztg.hr/hr/institut/projekti/istrazivanja/>
- TOMAS TRENDovi: stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj 1987-2008; S. Čorak and Z. Marušić (eds), Institut za turizam, Zagreb, 2009

Croatian National Bank:

- Bulletin 183, July 2012 and Bulletin 192, May 2013, www.hnb.hr

Impresum:Publisher: Institute for Tourism,
Vrhovec 5, 10000 Zagreb, Croatia
www.iztg.hr

For publisher: Sanda Čorak

Editor and author:

Blaženka Vrdoljak-Šalamon

Associate:

Izidora Marković

Consulting editor: Neven Ivandić

Proofreading: Danijela Unić (Croatian),

Neda Telišman-Košuta (English)

Design: Goran Curl

Graphical layout: Zoran Petrović

Zagreb, 2013

**Sadržaj/
Content**

A. TURISTIČKA POTRAŽNJA/

A. TOURIST DEMAND

A1. Potražnja prema emitivnim zemljama/

A1. Tourist demand by generating countries

A2. Potražnja prema vrstama smještaja/

A2. Tourist demand by types of accommodation

A3. Potražnja prema turističkim područjima/

A3. Tourist demand by tourist regions

B. SMJEŠTAJNI KAPACITETI/

B. ACCOMMODATION FACILITIES

B1. Smještajni kapaciteti – kampovi/

B1. Accommodation facilities – camping sites

B2. Iskorištenost kampova u 2012. godini/

B2. Occupancy rate of camping sites in 2012

C. NAUTIČKI TURIZAM/

C. NAUTICAL TOURISM

C1. Dob nautičara/

C1. Average age of nautical tourists

C2. Učestalost dolaska nautičara u Hrvatsku/

C2. Frequency of arrivals in Croatia

C3. Glavni izvori informacija nautičara/

C3. Main sources of information of nautical tourists

C4. Prijevozno sredstvo nautičara u dolasku i odlasku/

C4. Mode of transportation to/from departing port

D. POTROŠNJA NAUTIČARA/

D. EXPENDITURE OF NAUTICAL TOURISTS

D1. Prosječni dnevni izdaci nautičara/

D1. Average daily expenditures of nautical tourists

D2. Prosječni dnevni izdaci nautičara – hrvatski čarter/

D2. Average daily expenditures of nautical tourists – Croatian charter

E. PRIHODI I RASHODI OD PUTOVANJA/

E. CREDIT AND DEBIT FROM TRAVEL

E1. Prihodi i rashodi od putovanja u platnoj bilanci Hrvatske/

E1. Credit and debit from travel and tourism in Croatian balance of payments

A1. POTRAŽNJA PREMA EMITIVNIM ZEMLJAMA/ A1. TOURIST DEMAND BY GENERATING COUNTRIES

Struktura potražnje prema emitivnim zemljama u razdoblju I.-III. 2013./
Demand structure by generating countries in period of I-III 2013

	Noćenja (u 000)/ <i>Tourist nights (in 000)</i>	Udio u ukupnim noćenjima (u %)/ <i>Share in total tourist nights (in %)</i>	Stopa promjene (I.-III. 2013./I.-III. 2012.)/ <i>Rate of change (I-III 2013/I-III 2012)</i>	Prosječna duljina boravka/ <i>Average length of stay</i>
Njemačka/ <i>Germany</i>	143	11,3	48,7	3,9
Austrija/ <i>Austria</i>	109	8,6	32,5	3,0
Italija/ <i>Italy</i>	80	6,3	4,3	2,0
Slovenija/ <i>Slovenia</i>	66	5,2	3,1	2,3
BiH/ <i>Bosnia and Herzegovina</i>	50	3,9	10,4	2,8
Velika Britanija/ <i>United Kingdom</i>	26	2,0	-4,6	3,0
SAD / <i>USA</i>	22	1,7	28,1	2,2
Srbija/ <i>Serbia</i>	20	1,6	9,6	2,2
Francuska/ <i>France</i>	17	1,3	-2,6	2,5
Mađarska/ <i>Hungary</i>	15	1,2	15,4	2,8
Prvih 10/ <i>Top 10 countries</i>	548	43,1	19,8	2,8
Ostali strani/ <i>Other foreign countries</i>	217	17,1	20,9	2,3
Ukupno strani/ <i>Total foreign countries</i>	765	60,2	20,1	2,6
Domaći/ <i>Domestic</i>	505	39,8	-2,5	2,4
Sveukupno/ <i>Total</i>	1.270	100,0	9,9	2,5

Izvjешće: BIST - Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.iztg.hr/ Report: BIST-System of business intelligence in tourism; www.iztg.hr
Izvorni podaci DZS-a/ Original data from Croatian Bureau of Statistics of the Republic of Croatia

U prvom tromjesečju 2013. godine zabilježeno je oko 1,3 milijuna noćenja, što je oko 10% više nego u istom razdoblju 2012. godine. Noćenja inozemnih gostiju porasla su za 20% ili za 129 tisuća. U ukupnim noćenjima njihov udio u prvom tromjesečju 2013. iznosio je 60%. U noćenjima hrvatskih državljana registriran je pad od 2,5%. Prosječna duljina boravka iznosi 2,5 dana kao i u prvom tromjesečju 2012. godine.

Deset zemalja s najvećim brojem ostvarenih noćenja ima udio od 43% u ukupnim noćenjima. Među njima najviše noćenja su ostvarili Nijemci (udio 11%), a najmanje državljanima Mađarske (1,2%). Najveće stope rasta zabilježene su u noćenjima gostiju iz Njemačke (49%), Austrije (33%), SAD-a (28%) te Mađarske (15%). Gosti iz Velike Britanije i Francuske su jedini gosti koji su imali manje noćenja nego u prvom tromjesečju 2012.

Gosti iz grupe "10 prvih prema ostvarenim noćenjima" u Hrvatskoj su, u prvom tromjesečju, boravili prosječno 2,8 dana, pri čemu najdulji boravak imaju Nijemci (3,9 dana), a najkraći Talijani (2 dana).

A2. POTRAŽNJA PREMA VRSTAMA SMJEŠTAJA/ A2. TOURIST DEMAND BY TYPES OF ACCOMMODATION

Noćenja turista prema glavnim vrstama smještajnih kapaciteta u razdoblju I.-III. 2013./
Tourist nights by main types of facilities in period of I-III 2013

	Hoteli/ Hotels	Turistička naselja/ Tourist resorts	Apart- manski smještaj/ Apartments	Kampovi/ Camping sites	Privatni smještaj/ Private accommo- dation facilities	Ostalo/ Other facilities	Ukupno/ Total
Noćenja (u 000)/ Tourist nights (in 000)							
I.	185	1	1	0,5	33	57	277
II.	214	0	1	0,5	35	60	311
III.	515	5	6	12,0	62	82	681
Ukupno I.-III./ Total I-III	914	6	8	13,0	130	1.140	1.270
Struktura (u %)/ Structure (in %)							
I.	66,9	0,3	0,4	0,2	11,7	20,5	100,0
II.	68,8	0,2	0,2	0,2	11,3	19,3	100,0
III.	75,5	0,7	0,9	1,8	9,1	12,0	100,0
Ukupno I.-III./ Total I-III	72,0	0,5	0,6	1,0	10,2	15,7	100,0
Stopa promjene (I.-III. 2013/I.-III. 2012.)/ Rate of change (I-III 2013/I-III 2012)							
I.	-11,5	-31,5	-91,6	-64,4	32,8	-4,2	-10,6
II.	8,9	246,7	-95,5	-36,9	67,3	17,0	9,5
III.	20,4	67,9	-42,1	127,6	74,6	3,6	21,6
Ukupno I.-III./ Total I-III	9,7	42,9	-80,1	75,0	60,1	4,8	9,9

Izvjешće: BIST - Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.iztg.hr / Report: BIST-System of business intelligence in tourism; www.iztg.hr

Izvorni podaci DZS-a/ Original data from Croatian Bureau of Statistics of the Republic of Croatia

•Turistička naselja: hotelsko naselje, hotelsko-apartmansko naselje, turističko naselje / Tourist resorts: hotel resorts, hotel-apartment resorts, tourist resorts

•Apartmanski smještaj: apartman, apartman tip studio, apartmani, apartmansko naselje, turistički apartman/Apartments: apartments, studio type-suites and tourist apartments

•Kampovi: kamp, kamp odmaralište, kampiralište/ Camping sites: Camping sites, small camps and quickstop camping

U prvom tromjesečju 2013. godine, od ukupno 1,3 milijuna noćenja, 72% je ostvareno u hotelima. Udio noćenja u privatnom smještaju iznosi oko 10%, a ostalih turističkih kapaciteta (turistička naselja, apartmani i kampovi) tek oko 2%. Preostalih 16% noćenja disperzirano je na najrazličitije vrste smještaja grupe "Ostali smještaj".

Hoteli su imali bolju popunjenost ostvarivši oko 10% više noćenja nego u istom razdoblju prošle godine. Tako visoka stopa rasta za prvo tromjesečje rezultat je poslovnih rezultata u ožujku u kojem je, zbog početka uskršnjih blagdana, broj noćenja bio veći za jednu petinu (20%) u odnosu na ožujak 2012. godine.

A3. POTRAŽNJA PREMA TURISTIČKIM PODRUČJIMA/ A3. TOURIST DEMAND BY TOURIST REGIONS

Analiza podataka turističkog prometa u turističkim područjima pokazuje da je u svakom zabilježen porast u odnosu na prvo tromjesečje 2012. godine. Najveća stopa rasta zabilježena je u Dubrovačkom području (23%), a najmanja u Kontinentalnoj Hrvatskoj (3%). Nadprosječnu stopu rasta u prvom tromjesečju, osim Dubrovačkog područja imali su još Istra (14%), Zagreb (14%), Šibensko (12%) i Splitsko-dalmatinsko područje (11%). Stope rasta u Kvarneru i gorju te Zadarskom području su niže od prosječne stope izračunate za cijelu Hrvatsku.

Istra te Kvarner i gorje su područja koja imaju najveće pojedinačne udjele u ukupnim noćenjima prvog tromjesečja. Zajedno, udjeli tih dviju regija čine 42% ukupno registriranih noćenja (vidjeti kartu).

Za Zagreb je osobito bio uspješan ožujak kada je ostvareno oko 94 tisuće noćenja (19% više nego u ožujku 2012.). U ukupnim noćenjima prvog tromjesečja Zagreb ima udio od 18%.

Noćenja turista prema turističkim područjima* u razdoblju I.-III. 2013./ Tourist nights by tourist regions* in period of I-III 2013

	Noćenja (u 000)/ Nights (in 000)				Struktura (ukupno I.-III., u %)/ Structure (Total I-III, in %)			Stopa promjene (I.-III.2013./ I.-III.2012.)/ Rate of change (I-III 2013/ I-III 2012)				Udio regija u ukupnom prometu I.-III. 2013. (u %)/ Share of regions in total I-III 2013 (in %)
	I.	II.	III.	I.-III.	I.	II.	III.	I.	II.	III.	I.-III.	
Istra/ Istria	35	57	203	295	11,9	19,2	68,9	-30,7	-7,0	38,9	14,3	23,2
Kvarner i gorje/ Kvarner and Gorski kotar	48	55	140	243	19,6	22,8	57,5	-28,2	14,0	19,0	4,5	19,1
Zadarsko područje/ Region of Zadar	9	10	29	47	18,4	20,6	61,0	-31,4	-10,9	41,7	7,6	3,7
Šibensko područje/ Region of Šibenik	7	8	20	35	19,2	22,6	58,1	0,4	20,7	12,5	11,6	2,8
Splitsko-makarsko područje/ Region of Split-Makarska	24	30	63	118	20,6	25,7	53,7	-11,1	16,3	20,3	11,2	9,3
Dubrovačko područje/ Region of Dubrovnik	23	24	63	110	20,5	21,6	57,8	27,6	0,5	31,9	23,1	8,6
Grad Zagreb/ City of Zagreb	68	68	94	230	29,5	29,5	41,0	12,9	8,5	19,1	14,0	18,1
Kontinentalna Hrvatska/ Central Croatia	64	60	68	192	33,6	31,2	35,3	3,7	19,8	-9,1	2,9	15,1
Hrvatska - Ukupno/ Croatia - Total	277	311	681	1.270	21,8	24,5	53,6	-10,6	9,5	21,6	9,9	100,0

Izvešće: BIST - Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.iztg.hr / Report: BIST-System of business intelligence in tourism; www.iztg.hr

Izvorni podaci DZS-a/ Original data from Croatian Bureau of Statistics of the Republic of Croatia

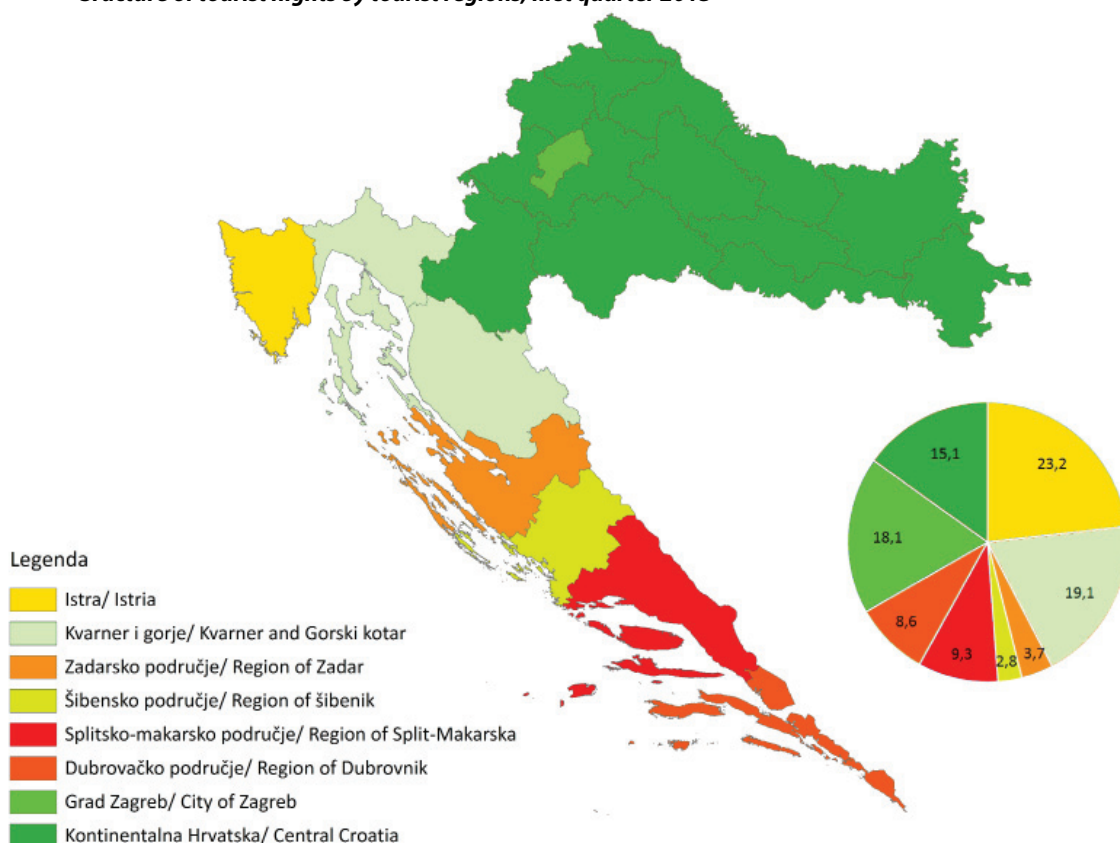
*Kvarner i gorje obuhvaća Ličko-senjsku i Primorsko-goransku županiju/ *Kvarner and Gorski Kotar includes County of Lika-Senj and County of Primorje-Gorski kotar

*Kontinentalna Hrvatska obuhvaća Bjelovarsko-bilogorsku, Brodsko-posavsku, Karlovačku, Koprivničko-križevačku, Krapinsko-zagorsku, Međimursku, Osječko-baranjsku, Požeško-slavonsku, Sisačko-moslavačku, Varaždinsku, Virovitičko-podravsku, Vukovarsko-srijemsku i Zagrebačku županiju/

*Central Croatia includes County of Bjelovar-Bilogora, County of SlavonSKI Brod-Posavina, County of Karlovac, County of Koprivnica-Križevci, County of Krapina-Zagorje, County of Međimurje, County of Osijek-Baranja, County of Požega-Slavonia, County of Sisak-Moslavina, County of Varaždin, County of Virovitica-Podravina, County of Vukovar-Sirmium and County of Zagreb

*Ostale turističke regije poklapaju se sa županijama/ *Other tourist regions are the same as counties

Struktura noćenja prema turističkim regijama u prvom tromjesečju 2013. godine/ Structure of tourist nights by tourist regions, first quarter 2013

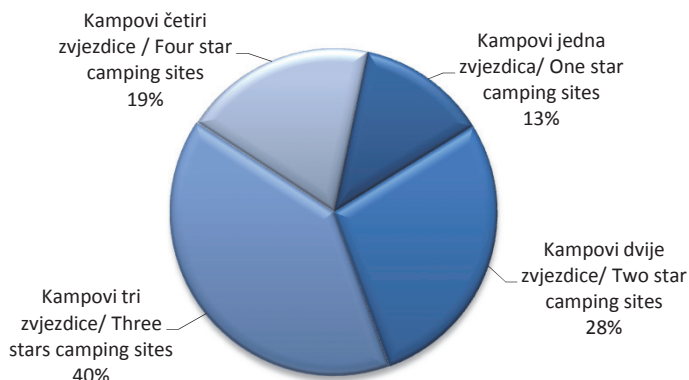

B.

SMJEŠTAJNI KAPACITETI/ ACCOMMODATION FACILITIES

B1. SMJEŠTAJNI KAPACITETI - KAMPOVI/ B1. MARKET SHARE OF ACCOMMODATION FACILITIES – CAMPING SITES

Struktura smještajnih kapaciteta – kampovi po kategorijama
(stalne postelje, kolovoz 2012.)/
Accommodation facilities – camping sites by categories
(permanent beds, August 2012)

Izvešće: BIST - Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.iztg.hr/ Report: BIST-System of business intelligence in tourism; www.iztg.hr
Izvorni podaci DZS-a/ Original data from Croatian Bureau of Statistics of the Republic of Croatia

Maksimalni izgrađeni kapacitet smještajnih kapaciteta smatra se kapacitet koji se prijavljuje u mjesecu kolovozu kada se pretpostavlja da su svi u funkciji. U tom mjesecu 2012. godine registrirano je oko 216 tisuća stalnih postelja u kampovima. U ponudi su najzastupljeniji kampovi s tri zvjezdice (40%), a potom dolaze kampovi s dvije zvjezdice (28%). Kampovi najviše kategorije (četiri zvjezdice) u ukupnoj ponudi sudjeluju s 19%. Oko 13% ukupnog broja stalnih postelja je u kampovima najniže kategorije (jedna zvjezdica).

B2. ISKORIŠTENOST KAMPOVA/ B2. OCCUPANCY RATE OF CAMPING SITES

Iskorištenost* kampova u razdoblju IV.-X. 2012. (%) /
Occupancy rate* of camping sites in period of IV-X 2012 (%)

	2012.						
	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.
Kampovi četiri zvjezdice / Four star camping sites	4,1	15,5	35,0	79,2	94,7	32,1	2,0
Kampovi tri zvjezdice / Three stars camping sites	3,9	15,0	38,8	81,7	88,8	30,6	2,9
Kampovi dvije zvjezdice / Two star camping sites	4,0	9,8	28,4	66,9	74,3	21,7	2,5
Kampovi jedna zvjezdica / One star camping sites	4,0	8,2	27,1	58,8	69,6	17,4	2,1
Prosječna iskorištenost / Average occupancy	4,0	12,8	33,7	74,1	83,4	26,7	2,5

*Odgovara bruto iskorištenosti (računa se na ukupan broj dana u mjesecu za kampove koji su radili barem jedan dan u mjesecu) /

*Gross occupancy (calculated with total number of days in a month for the camping sites opened at least one day in a month)

Izvešće: BIST - Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.iztg.hr/ Report: BIST-System of business intelligence in tourism;

Izvorni podaci DZS-a/ Original data from Croatian Bureau of Statistics of the Republic of Croatia

U tablici B2 prikazana je iskorištenost kampova za sedam mjeseci - od travnja do listopada kako bi se bolje uočila sezonalnost u poslovanju te vrste smještaja. U kolovozu su sve četiri kategorije kampova zabilježile svoju maksimalnu iskorištenost. Najvišu iskorištenost su imali kampovi s četiri zvjezdice (95%) te kampovi s tri zvjezdice (89%). Prosječna iskorištenost u lipnju (34%) je veća od one u rujnu (27%). Najmanja razlika u iskorištenosti između ta dva mjeseca je kod kampova najviše kategorije (3 postotna poena).

Istraživanje "Stavovi i potrošnja nautičara u Hrvatskoj - TOMAS NAUTIKA Jahting 2012" četvrto je po redu istraživanje koje se, po istoj metodologiji, provodi još od 2001. godine. Odabrani pokazatelji, koji se donose u ovom poglavlju omogućavaju praćenje promjena u dvanaestogodišnjem razdoblju. Pokazatelji se odnose na starosnu dob nautičara, zatim učestalost dolazaka, korištene izvore informiranja i prijevozna sredstva u dolasku i odlasku.

Više o istraživanju može se naći na <http://www.iztg.hr/hr/institut/projekti/istrazivanja/>.

C1. DOB NAUČARA/ C1. AVERAGE AGE OF NAUTICAL TOURISTS

Dobna struktura nautičara od 2001. do 2012. godine/ Average age of nautical tourists, 2001-2012

Dob turista (godine)/ Age of nautical tourists (years)	2001.	2004.	2007.	2012.
Do 25/ Up to 25	5,5	2,9	3,1	4,4
26 do 35/ 26 to 35	16,2	22,7	22,4	21,9
36 do 45/ 36 to 45	28,5	34,1	32,2	30,0
46 do 55/ 46 to 55	25,6	22,0	25,8	23,8
56 i više/ 56 and over	23,9	18,2	16,5	19,9
Ukupno/ Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Izvor: Stavovi i potrošnja nautičara u Hrvatskoj - TOMAS NAUTIKA Jahting 2012., Institut za turizam, Zagreb 2012./
Source: Attitudes and expenditures of yachtsmen in Croatia - TOMAS NAUTICA Yachting 2012, Institute for Tourism, Zagreb 2012.

Izvor: TOMAS trendovi : stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj 1987. - 2008.; Ćorak S., Marušić Z. (urednice), Institut za turizam, Zagreb 2009./ Source: TOMAS trendovi : stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj 1987-2008, Ćorak S., Marušić Z. (eds.), Institute for tourism, Zagreb 2009.

Prema rezultatima istraživanja iz 2012. godine, nautičari dobne skupine "36 do 45 godina" čine 30% svih nautičara. Sljedeći po veličini udio od 24%, ima skupina "46 do 55 godina". Ti nalazi potvrđuju zaključke prethodnih istraživanja – više od polovice nautičara su u dobi od 36 do 55 godina. Prosječna dob nautičara u 2012. godini iznosila je 45 godina.

Otkako se provodi istraživanje nautičkog turizma, udio mlađih nautičara ("26 do 35 godina"), kao i starijih ("56 i više") nije nikada prešao prag od "25%". Prije se može reći da se njihovi udjeli, približno, kreću oko jedne petine s tendencijom rasta kod mlađe skupine.

C2. UČESTALOST DOLASKA NAUČARA U HRVATSKU/ C2. FREQUENCY OF ARRIVALS IN CROATIA

Kao turisti, nautičari pokazuju visoki stupanj lojalnosti. Svaki drugi je u Hrvatskoj plovio šest ili više puta, a svaki četvrti tri do pet puta. Oko 11% nautičara plovilo je, na Jadranu 2012. godine, prvi put. Rezultati provedenih istraživanja pokazuju da se strukturni udjeli s obzirom na učestalost dolazaka veoma malo mijenjaju.

Učestalost dolaska nautičara u Hrvatsku od 2001. do 2012. godine/ Frequency of visiting Croatia from 2001 to 2012

Učestalost dolaska u Hrvatsku/ Frequency of visiting Croatia	2001.	2004.	2007.	2012.
Prvi posjet/ First visit	9,6	10,8	9,0	10,9
Drugi posjet/ Second visit	14,0	15,4	11,3	12,9
Tri do pet posjeta/ 3 to 5 visits				26,2
Tri i više posjeta/ 3 and more visits	76,4	73,8	79,7	
6 i više posjeta/ 6 and more visits				50,0
Ukupno / Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Izvor: Stavovi i potrošnja nautičara u Hrvatskoj - TOMAS NAUTIKA Jahting 2012., Institut za turizam, Zagreb 2012./
Source: Attitudes and expenditures of yachtsmen in Croatia - TOMAS NAUTICA Yachting 2012, Institute for Tourism, Zagreb 2012.

Izvor: TOMAS trendovi : stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj 1987. - 2008.; Ćorak S., Marušić Z. (urednice), Institut za turizam, Zagreb 2009./ Source: TOMAS trendovi : stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj 1987-2008, Ćorak S., Marušić Z. (eds.), Institute for tourism, Zagreb 2009.

C3. GLAVNI IZVORI INFORMACIJA NAUTIČARA/ C3. MAIN SOURCES OF INFORMATION OF NAUTICAL TOURISTS

Glavni izvori informacija* o hrvatskoj nautičkoj i turističkoj ponudi od 2001. do 2012./ Main sources of information on Croatian nautical and tourism supply, from 2001 to 2012

Izvori informiranja/ Main sources of information	2001.	2004.	2007.	2012.
Prijašnji boravak/ Previous visits	55,7	47,1	43,7	45,6
Internet/ Internet	6,1	19,0	24,8	29,2
Preporuke rodbine i prijatelja/ Recommendations of friends and relatives	29,3	28,2	25,2	23,7
Brošure, oglasi, plakati/ Brochures, advertisements, posters	9,4	12,7	14,4	8,5
Preporuke turističkih agencije ili kluba/ Advice by travel agency or travel club	5,2	6,5	11,9	5,8
Turistički sajmovi i izložbe/ Tourism fairs and exhibitions	6,2	8,4	8,6	4,0
Radio, televizija, film ili video/ Radio, TV, film or video	3,2	3,9	7,4	3,5
Članci u novinama ili časopisima/ Articles in newspapers and magazines	6,9	7,2	7,2	2,9
Nisu bile potrebne nikakve informacije/ No need for any information	28,4	27,0	20,4	18,7

* Mogućnost više odgovora / Multiple response

Izvor: Stavovi i potrošnja nautičara u Hrvatskoj - TOMAS NAUTIKA Jahting 2012., Institut za turizam, Zagreb 2012./
Source: Attitudes and expenditures of yachtsmen in Croatia - TOMAS NAUTICA Yachting 2012, Institute for Tourism, Zagreb 2012.

Izvor: TOMAS trendovi : stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj 1987. - 2008.; Ćorak S., Marušić Z. (urednice), Institut za turizam, Zagreb 2009./ Source: TOMAS trendovi : stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj 1987-2008, Ćorak S., Marušić Z. (eds.), Institute for tourism, Zagreb 2009.

Prema metodologiji TOMAS istraživanja ispitanici mogu navesti do tri za njih najvažnija izvora informacija birajući među osam ponuđenih. U 2012. godini "raniji boravci" i, zahvaljujući njima stečeno iskustvo, su za 46% ispitanika bili glavni izvor informiranja. Dominantnost tog izvora potvrđuju i rezultati svih prethodnih istraživanja. Na drugom mjesto su se rangirali internetski izvori koje navodi 29% ispitanika. Tako je taj izvor, u razdoblju od dvanaest godina, prešao put od marginalnog (2001. ga navodi tek 6% ispitanika) do drugog po važnosti. Preporuke rodbine i prijatelja su oduvijek spadale među tri najvažnija izvora. Sve do 2012. godine taj je izvor bio na drugom mjestu, kada na to mjesto dolazi Internet zahvaljujući sve bogatijoj i raznovrsnijoj ponudi informativnog sadržaja.

C4. PRIJEVOZNO SREDSTVO NAUČARA U DOLASKU I ODLASKU / C4. MODE OF TRANSPORTATION TO/FROM DEPARTING PORT

Prijevozno sredstvo nautičara u dolasku i odlasku u polaznu luku od 2001. do 2012. / Mode of transportation to/from the departing port from 2001 to 2012

Prijevozno sredstvo/ Mean of transportation	2001.	2004.	2007.	2012.
Automobil/ Car	66,8	60,6	53,2	66,5
Automobil s plovilom na prikolici/ Car with craft on trailer	2,5	2,7	6,2	2,1
Zrakoplov/ Airplane	9,8	10,4	14,1	14,2
Plovilo u kojem ispitanik trenutno boravi/ Vessel the respondent is currently on	16,3	20,0	23,0	15,4
Ostalo/ Other	4,6	6,3	3,5	1,8
Ukupno/ Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Izvor: Stavovi i potrošnja nautičara u Hrvatskoj - TOMAS NAUTIKA Jahting 2012., Institut za turizam, Zagreb 2012./
Source: Attitudes and expenditures of yachtsmen in Croatia - TOMAS NAUTICA Yachting 2012, Institute for Tourism, Zagreb 2012.

Izvor: TOMAS trendovi : stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj 1987. - 2008.; Ćorak S., Marušić Z. (urednice), Institut za turizam, Zagreb 2009./ Source: TOMAS trendovi : stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj 1987-2008, Ćorak S., Marušić Z. (eds.), Institute for tourism, Zagreb 2009.

Velika većina nautičara (skoro 67% u 2012.) putuje automobilom do polazne luke. Taj udio je i veći ukoliko se u obzir uzmu nautičari koji dolaze automobilom i plovilom na prikolici (2%). Vodenim putem tj. plovilom na kojem ispitanik trenutno boravi dolazi oko 15% ispitanika. Zrakoplovom stiže oko 14% ispitanika. Nautičari dvostruko češće koriste redovne nego charter linije.

D.

POTROŠNJA NAUČARA/ EXPENDITURE OF NAUTICAL TOURISTS

Prema metodologiji TOMAS razlikuju se dvije grupe nautičara s obzirom na vlasništvo plovila. Jednu grupu čine nautičari (čarteraši) koji koriste plovila hrvatskih charter agencija, a drugu nautičari koji plove na vlastitim plovilima, plovilima prijatelja/rođaka ili na plovilima inozemnih charter agencija.

U ovom poglavlju, u dijelu D1., prikazani su prosječni dnevni troškovi svih nautičara, a u dijelu D2. samo charteraša.

D1. PROSJEČNI DNEVNI IZDACI NAUČARA/ D1. AVERAGE DAILY EXPENDITURES OF NAUTICAL TOURISTS

Prosječni dnevni izdaci nautičara u 2012. godini iznosili su oko 100 eura. Skoro dvije trećine tog iznosa (65%) čine izdaci za plovilo, a među njima su najveći izdaci najma plovila (31%), zatim izdaci za gorivo i mazivo (18%) te izdaci za vez (11%).

Na ostale izdatke tijekom plovidbe i boravka otpada 35% ukupnih troškova, a među njima su najznačajniji izdaci za ugostiteljske usluge (18%) te izdaci za kupnju (12%).

Najam plovila je 2012. godine bio skoro četiri puta veći nego 2001., dok su izdaci za gorivo i mazivo postali dva i pol puta veći.

Prosječna dnevna potrošnja nautičara od 2001. do 2012./
Average daily expenditures of nautical tourists from 2001 to 2012

Prosječni dnevni izdaci/ <i>Average daily expenditures</i>	Struktura (u %)/ <i>Structure (%)</i>				Indeks (u %)/ <i>Index (%)</i>			
	2001.	2004.	2007.	2012.	2004./ 2001.	2007./ 2004.	2012./ 2007.	2012./ 2001.
UKUPNO/ TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	160,5	139,2	100,1	223,5
A. Izdaci za plovilo/ <i>Expenditures for the vessel</i>	60,9	61,7	58,0	65,3	162,7	130,6	112,7	239,5
Izdaci za najam/ <i>Renting costs</i>	28,9	34,2	34,0	30,5	192,5	129,8	154,8	386,7
Izdaci za skipera (ukoliko nisu uključeni u najam)/ <i>Skipper or crew charge (if not included in rent)</i>	1,3	7,0	5,2	2,3	858,3	97,4	75,7	633,3
Izdaci za vez plovila (ne uključujući izdatke za stalni vez)/ <i>Berth charges (excluding permanent berth)</i>	29,0	21,4	18,1	11,1	120,0	110,8	105,4	140,2
Izdaci za gorivo i mazivo/ <i>Fuel and oil expenditures</i>	25,5	29,0	37,4	18,0	185,0	168,1	83,0	258,1
Izdaci za servisne usluge i ostali izdaci/ <i>Service costs and other expenditures</i>	15,3	8,5	5,3	3,5	90,1	82,4	113,3	84,1
B. Ostali izdaci tijekom plovidbe i boravka/ <i>Other expenditures</i>	39,1	38,3	42,0	34,7	157,1	153,0	82,6	198,6
Izdaci za smještaj na kopnu/ <i>On shore accommodation expenditures</i>	3,8	3,9	2,5	0,7	159,7	96,3	65,0	100,0
Izdaci za ugostiteljske usluge/ <i>Expenditures for catering services</i>	38,1	47,0	43,5	18,3	193,8	141,4	100,0	274,2
Izdaci za kupnju/ <i>Shopping expenditures</i>	51,6	35,3	37,5	11,9	107,4	162,8	75,7	132,4
Izdaci za kulturu, zabavu, sport, rekreaciju i izlete/ <i>Expenditures for culture, entertainment, sport, recreation and excursions</i>	4,8	11,5	12,4	3,0	375,0	164,8	57,4	354,8
Ostalo / <i>Other expenditures</i>	1,7	2,4	4,2	0,9	224,1	269,2	48,6	293,1

Izvor: Stavovi i potrošnja nautičara u Hrvatskoj - TOMAS NAUTIKA Jahting 2012., Institut za turizam, Zagreb 2012./

Source: Attitudes and expenditures of yachtsmen in Croatia - TOMAS NAUTICA Yachting 2012, Institute for Tourism, Zagreb 2012.

Izvor: TOMAS trendovi : stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj 1987. - 2008.; Ćorak S., Marušić Z. (urednice), Institut za turizam, Zagreb 2009./

Source: TOMAS trendovi : stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj 1987-2008, Ćorak S., Marušić Z. (eds.), Institute for tourism, Zagreb 2009.

D2. PROSJEČNI DNEVNI IZDACI NAUTIČARA – HRVATSKI ČARTER/
D2. AVERAGE DAILY EXPENDITURES OF NAUTICAL TOURISTS
– CROATIAN CHARTER

Prosječni dnevni izdaci nautičara – hrvatski čarter od 2001. do 2012./
Average daily expenditures of nautical tourists – Croatian charter from 2001 to 2012

Prosječni dnevni izdaci/ <i>Average daily expenditures</i>	Struktura (u %)/ <i>Structure (%)</i>				Indeks (u %)/ <i>Index (%)</i>			
	2001.	2004.	2007.	2012.	2004./ 2001.	2007./ 2004.	2012./ 2007.	2012./ 2001.
UKUPNO/ TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	122,8	122,8	94,1	268,6
A. Izdaci za plovilo/ <i>Expenditure for the vessel</i>	67,9	76,8	72,0	75,9	115,1	115,1	94,1	300,3
B. Ostali izdaci tijekom plovidbe i boravka/ <i>Other expenditures</i>	32,1	23,2	28,0	24,1	148,5	148,5	94,1	201,5

Izvor: Stavovi i potrošnja nautičara u Hrvatskoj - TOMAS NAUTIKA Jahting 2012., Institut za turizam, Zagreb 2012./Source:

Attitudes and expenditures of yachtsmen in Croatia - TOMAS NAUTICA Yachting 2012, Institute for Tourism, Zagreb 2012.

Izvor: TOMAS trendovi : stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj 1987. - 2008.; Ćorak S., Marušić Z. (urednice), Institut za turizam, Zagreb 2009./

Source: TOMAS trendovi : stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj 1987-2008, Ćorak S., Marušić Z. (eds.), Institute for tourism, Zagreb 2009.

Prosječni dnevni izdaci čarteraša u 2012. godini iznosili su oko 161 euro. Oko 76% tog iznosa čine izdaci za plovilo, dok 24% otpada na izdatke za ugostiteljske usluge, kupnju, kulturu, zabavu, sport, izletu i smještaj na kopnu.

Ukupni prosječni dnevni izdaci su 2012. bili 2,7 puta veći od onih u 2001.

Izdaci za plovilo su se u tom razdoblju utrostručili, a za ostale troškove se dnevno izdavalo dva puta više.

E.

PRIHODI I RASHODI OD PUTOVANJA/ CREDIT AND DEBIT FROM TRAVEL

E1. PRIHODI I RASHODI OD PUTOVANJA U PLATNOJ BILANCI HRVATSKE/ E1. CREDIT AND DEBIT FROM TRAVEL IN CROATIAN BALANCE OF PAYMENTS

Prihodi i rashodi od putovanja prema razlozima putovanja od 2008. do 2012. godine (u milijunima eura)*/
Travel credit and debit by purpose of travel from 2008 until 2012 (mil EUR)*

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.**	2011. Q1**	2011. Q2**	2011. Q3**	2011. Q4**	2012. Q1**	2012. Q2**	2012. Q3**	2012. Q4**
1. Robni deficit/ <i>Trade deficit in goods</i>	-10.632,4	-7.207,0	-5.745,5	-6.149,2	-6.021,4	-1.536,4	-1.674,4	-1.646,3	-1.503,3	-1.508,6	-1.694,2	-1.535,6	-1.283,0
2. Putovanja - turizam (neto prihod)/ <i>Travel (net income)</i>	6.694,0	5.655,8	5.600,8	5.984,5	6.110,5	143,3	1.457,0	3.991,0	376,3	144,8	1.467,6	4.103,8	396,2
2.1. Prihodi/ <i>Credit</i>	7.459,4	6.379,7	6.230,0	6.616,9	6.828,9	274,5	1.611,0	4.169,8	544,7	294,5	1.671,7	4.306,0	557,0
2.1.1. Poslovni razlozi/ <i>Business</i>	386,4	255,7	236,3	210,1	232,1	29,7	78,1	54,0	47,9	28,7	85,3	65,8	52,4
2.1.2. Osobni razlozi/ <i>Personal</i>	7.073,1	6.124,0	5.993,6	6.406,9	6.596,8	244,8	1.532,9	4.115,8	496,8	265,8	1.586,4	4.240,2	504,6
2.2. Rashodi/ <i>Debit</i>	-765,5	-724,0	-629,2	-632,4	-718,4	-131,3	-153,9	-178,8	-168,4	-149,6	-204,1	-202,2	-160,8
2.2.1. Poslovni razlozi/ <i>Business</i>	-261,3	-240,8	-180,6	-184,3	-224,6	-45,9	-42,2	-41,9	-54,4	-42,6	-69,9	-55,6	-56,4
2.2.2. Osobni razlozi/ <i>Personal</i>	-504,2	-483,1	-448,6	-448,1	-493,8	-85,4	-111,7	-137,0	-114,0	-107,0	-134,1	-146,6	-104,3

*Podaci o prihodima od putovanja temelje se na stavci platne bilance "putovanja, prihodi", a obuhvaćaju sve transakcije potrošnje inozemnih turista i jednodnevnih posjetitelja na: smještaj, hranu i piće, prijevoz u zemlji, zabavu, kupnju i sl. / *Travel credit data are based on the balance of payment entry "travel, credit", including all transactions of consumption of foreign travellers and same-day visitors on accommodation, food and beverage, travel within the country, entertainment, shopping etc.*

** Revidirani podaci/ *Revised data.*

***Preliminarni podaci/ *Preliminary data.*

Izvori: Bilten HNB-a 183 (srpanj/2012.) i 192, (svibanj /2013.); www.hnb.hr / Sources: www.hnb.hr, *Bulletin HNB 183 (July 2013) and 192 (May 2013); www.hnb.hr.*

U četvrtom tromjesečju 2012. godine neto prihod koji se vodi na stavci "2. Putovanja – turizam (neto prihod)" u Platnoj bilanci – robe i usluge, iznosio je 396 milijuna eura što je oko 5% više od prihoda četvrtog tromjesečja 2011. godine. Prihodi od usluga pruženih putnicima i turistima u Hrvatskoj u odnosu na četvrto tromjesečje 2011. porasli su za 2%. Na strani rashoda zabilježen je porast od 4,5%. Povećanju rashoda najviše su doprinijeli troškovi hrvatskih građana na putovanjima u inozemstvu iz osobnih razloga (stopa promjene 8,5%). Na takvim putovanjima u četvrtom tromjesečju je potrošeno 104 milijuna eura što iznosi 65% ukupnih rashoda tog tromjesečja.